

Організація та діяльність нотаріату

анотований бібліографічний список

2025. – Вип. 11/12. – 9 с.

<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Бережна Д. Є-нотаріат: між швидкістю та гарантіями. Погляд практикуючого нотаріуса** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2025. – 21 листоп. — Електрон. дані. *Зазначено, що цифровізація юстиції в Україні переходить у нову фазу — фазу практичних рішень. Якщо раніше електронний нотаріат був радше концепцією, то сьогодні він стає реальністю, яку можна перевірити на дотик: від перших сервісів для громадян до інтеграції державних реєстрів у єдину систему. Є-нотаріат — це цифровий простір, де нотаріус може працювати з усіма державними реєстрами через «одне вікно», створювати електронні документи, надавати клієнтам контрольований доступ до інформації про нотаріальні дії. За словами нотаріуса Р. Падалки, справжня цінність електронного нотаріату — коли він замінює десятки довідок і запитів, а не просто дублює їх в онлайн-формі; коли рутинні перевірки автоматизовані, нотаріус має більше часу, щоб зосередитись на суті правочину — його ризиках і волевиявленні сторін. Зауважено, що Є-нотаріат має потенціал стати фундаментом нової епохи юридичних послуг — швидких, зручних, прозорих. Але його міцність залежить від того, наскільки збалансовано поєднані три опори: закон, безпека, професійна відповідальність.* Текст: <https://focus.ua/uk/ukraine/733708-ye-notariat-mizh-shvidkistyu-ta-garantiyami-poglyad-praktikuyuchogo-notariusa>

2. **Гірак Г. Закон про борги: колектори без суду зможуть забрати єдину квартиру** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 7 листоп. — Електрон. дані. *Вказано, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу законопроект № 14005 про внесення*

змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію. Його мета – забезпечення виконання судових рішень і рішень інших органів/посадових осіб шляхом цифровізації окремих етапів виконавчого провадження, оптимізації його стадій, скорочення строків вчинення виконавчих дій (спрощення цих процедур відповідає рекомендаціям Ради Європи). Розглянуто, як зміниться процедура стягнення боргів. Зазначено: накладання арешту без судового рішення може обернутися тим, що: нотаріуси не зможуть посвідчити жодну угоду з нерухомістю боржника; банки заблокують операції з рахунками; МВС заборонить реєстрацію автомобіля; державний виконавець отримає право самостійно визначати спосіб стягнення боргу. Виконавці отримають онлайн-доступ до державних баз даних щодо майна, рахунків і доходів боржника; банки, реєстратори та нотаріуси зобов'язані будуть перевіряти статус особи у ЄРБ (єдиний реєстр боржників) перед будь-якою операцією з майном. Європейські й українська правозахисники наполягають на впровадженні додаткової перевірки або судового контролю для найбільш чутливих кейсів (єдине житло, соціальні виплати). Зауважено, що законопроект обмежує юридичний захист для громадян на ранньому етапі арешту. Оскільки більшість боржників – внутрішньо переміщені особи (ВПО), родини військових і загиблих, люди, які втратили роботу чи житло через війну, від такої автоматизації, насамперед, виграють банки, колекторські компанії та комунальні монополії. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4830525-zakon-pro-borhy-kolektory-bez-sudu-zmozhut-zabraty-yedynu-kvartyru>

3. Дудін Т. Особисте розпорядження військовослужбовця: турбота, закріплена законом, - блог Тимофія Дудіна [Електронний ресурс] / Тимофій Дудін // Юрид. практика. – 2025. – 30 жовт. — Електрон. дані. Окреслено процедуру складання особистого розпорядження військовослужбовця відповідно до п. 6 ст. 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", яким

військовослужбовцю надано право скласти особисте розпорядження на випадок захоплення його в полон, інтернування в нейтральній державі або зникнення безвісти. Зазначено, що у документі визначається порядок виплати належного грошового забезпечення обраним особам і частки таких виплат у відсотках, але водночас дія цього положення не поширюється на військовослужбовців, які добровільно здалися в полон, самовільно залишили місце служби або дезертирували зі Збройних сил України (ЗСУ) чи інших військових формувань. Надано інформацію щодо порядку посвідчення та зберігання особистого розпорядження у державній нотаріальній конторі або приватного нотаріуса відповідно до Правил ведення нотаріального діловодства. Наголошено, що особисте розпорядження не є заповітом, а окремим правовим механізмом, який діє виключно під час служби у визначених законом випадках з метою захисту соціальних і матеріальних прав родини військовослужбовця, коли він сам тимчасово не може цього зробити.

Текст: [https://pravo.ua/osobyte-rozporiadzhennia-](https://pravo.ua/osobyte-rozporiadzhennia-viiskovosluzhbovtzia-turbota-zakriplena-zakonom-bloh-tymofiia-dudina/)

[viiskovosluzhbovtzia-turbota-zakriplena-zakonom-bloh-tymofiia-dudina/](https://pravo.ua/osobyte-rozporiadzhennia-viiskovosluzhbovtzia-turbota-zakriplena-zakonom-bloh-tymofiia-dudina/)

4. **Дудін Т. Спадкування віртуальних активів: інструкція для нотаріусів та власників кriptи – блог Тимофія Дудіна** [Електронний ресурс] / Тимофій Дудін // Юрид. практика. – 2025. – 17 листоп. — Електрон. дані. Подано консультацію для нотаріусів щодо оформлення спадщини на цифрові активи (криптовалюту). Вказано на ст. 1218 Цивільного кодексу України, яка визначає, що до складу спадщини входять усі права та обов'язки, які належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини й не припинилися внаслідок його смерті, а оскільки криптовалюта, згідно із Законом "Про віртуальні активи", визнається віртуальним активом та об'єктом цивільних прав, вона формально підпадає під визначення "іншого майна", яке може бути успадковане. Акцентовано, що в розвинених країнах застосовують "цифрові заповіти", які містять деталізовані інструкції для передачі віртуального майна, і цей досвід доводить, що технічне й юридичне

врегулювання процесу можливе за наявності чітких і безпечних правил. Відзначено, що спадкування криптовалюти формує новий вимір відповідальності для нотаріальної системи в умовах цифровізації, і, таким чином, український нотаріат опинився на порозі трансформації, де правова точність має гармонійно поєднуватися з технологічною надійністю, щоб забезпечити захист прав громадян у сфері нового, нематеріального багатства. Текст: <https://pravo.ua/spadkuvannia-virtualnykh-aktyviv-instruktsiia-dlia-notariusiv-ta-vlasnykiv-krypty-bloh-tymofiia-dudina/>

5. КГС ВС вказав, коли нотаріус має право укласти договір на управління спадщиною з іншою особою, ніж спадкоємець [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 7 листоп. – Електрон. дані. Подано висновок Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (КГС ВС) у постанові від 28.08.2025 щодо справи № 910/8275/24, порушеної за позовом спадкоємиці померлого учасника товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Суд постановив, що нотаріус має право укласти договір на управління спадщиною (часткою в статутному капіталі товариства) з іншою, ніж спадкоємець, особою не лише в разі фізичної відсутності спадкоємців, а й коли відсутні спадкоємці, які постійно проживали зі спадкодавцем на час відкриття спадщини, або спадкоємці, які подали заяву про прийняття спадщини. Вказано, що такий договір є правомірним, якщо перед його укладенням нотаріус встановив факт відсутності спадкоємців шляхом отримання інформації з відповідних реєстрів і надіслання листів потенційним спадкоємцям. Текст: <https://pravo.ua/khs-vs-vkazav-koly-notarius-maie-pravo-uklasty-dohovir-na-upravlinnia-spadshchynoiu-z-inshoiu-osoboiu-nizh-spadkoiemets/>

6. Котляр А. Від еШлюбу до еНотаріату: які держсервіси рухаються в онлайн [Електронний ресурс] / Алла Котляр // Дзеркало тижня. – 2025. – 18 груд. — Електрон. дані. Наведено інтерв'ю з заступницею міністра юстиції з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і

цифровізації Ольгою Рябухою про доступні онлайн-сервіси для громадян в Україні та за кордоном, цифровий шлюб і майбутній е-розлучення, «еМалятко», бізнес-послуги, реєстрацію майна, нотаріат, кібербезпеку державних реєстрів і плани цифровізації на 2026 р. Розмову сфокусовано на тому, як держава зберігає та посилює цифрову спроможність під час війни, відповідаючи на запит суспільства на зручні та безпечні віддалені послуги. Текст: <https://zn.ua/ukr/TECHNOLOGIES/vid-eshljubu-do-enotariatu-jaki-derzhservisi-rukhajutsja-v-onlajn.html>

7. **Літвин І. Кабмін виділив додаткові кошти на житлові сертифікати** [Електронний ресурс] / Інна Літвин // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 23 груд. — Електрон. дані. Як повідомила Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко, ще майже 6300 людей зможуть отримати житлові сертифікати в межах програми «єВідновлення» для купівлі нового житла замість знищеного через російську агресію: уряд виділив із резервного фонду державного бюджету 8,8 млрд грн для фінансування таких компенсацій. Топпосадовиця нагадала, що із 01.12.2025 стартував новий компонент «єВідновлення» для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) з тимчасово окупованих територій (ТОТ), який передбачає надання житлового ваучера номіналом 2 млн грн, що можна буде використати для купівлі квартири чи будинку, інвестувати у будівництво або використати кошти для першого внеску чи погашення платежу за іпотекою. На першому етапі програма доступна ВПО, які мають статус учасника бойових дій (УБД) або особи з інвалідністю через війну. Ю. Свириденко додала, що прийом заявок на участь у програмі триває; подати інформаційне повідомлення можна через ЦНАП, у нотаріуса, через застосунок або портал «Дія». Текст:

<https://ua.korrespondent.net/ukraine/4842571-kabmin-vydilyv-dodatkovy-koshty-na-zhytlovi-sertyfikaty>

8. **Сперчун О. Електронний нотаріат у 2026 році: чому цифрова трансформація нотаріату потребує нової парадигми мислення** [Електронний ресурс] / Олександр Сперчун // Юрид. практика. – 2025. – 25 груд. – Електрон. дані. *Розглянуто питання розвитку електронного нотаріату. Зазначено, що у 2025 р. Міністерство юстиції України суттєво активізувало вектор державної політики у сфері цифровізації нотаріату, задекларувавши курс на впровадження електронного нотаріату та якнайшвидший запуск відповідних цифрових інструментів. Окреслено переваги електронного нотаріату та вказано на деякі ризики під час реалізації цієї ідеї. Акцентовано, що запровадження електронних реєстрів нотаріальних дій не означає скасування паперових записів, і не повинно тлумачитися як витіснення паперової форми обліку, навпаки, паперовий реєстр має залишатися повноцінним та юридично значущим механізмом фіксації нотаріальних дій, що зберігає доказову силу нарівні з електронним реєстром. Приділено увагу проблемі охорони нотаріальної таємниці як фундаментального правового принципу, задля чого пропонується застосування токенизації учасників нотаріальних дій як базового інструменту захисту нотаріальної таємниці в цифровому середовищі, тобто персональні дані учасників нотаріальної дії принципово не зберігаються в електронному реєстрі нотаріальних дій, а замінюються випадковими технічними ідентифікаторами - токенами, які не несуть жодного семантичного або ідентифікаційного навантаження. Констатовано, що цифрова трансформація нотаріату є об'єктивно неминучим процесом, успішність якого визначається закладеними концептуальними рішеннями, а досвід останніх років, зокрема періоди повномасштабної війни та масштабних кібератак на державні інформаційні системи, переконливо засвідчив, що виключно цифрові моделі без резервних і автономних механізмів є вразливими. Зроблено висновок, що електронний нотаріат не повинен заперечувати паперові форми обліку, а має співіснувати з ними на засадах раціонального розмежування та*

оптимізації, усуваючи дублювання й надмірність за допомогою Lean-методології. Текст: <https://pravo.ua/elektronnyi-notariat-u-2026-rotsi-chomu-tsyfrova-transformatsiia-notariatu-potrebuie-novoi-paradyhmy-myslennia/>

9. Стабільні фінанси, прозорі інвестиції, шлях до ЄС
[Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2025. – 28 жовт. [№ 219]. – Електрон. дані. Повідомлено, що перші 100 днів роботи уряд під керівництвом Прем'єр-міністра України Юлії Свириденко був сфокусований на головному: безпека та оборона, економічна й соціальна стабільність, енергетика і підтримка прифронтових регіонів. Вона розповіла, що «масштабували виробництво української зброї, координували зусилля з партнерами, щоб українське військо отримувало все необхідне. Осучаснюємо Сили оборони — запровадили систему обліку військовослужбовців «Імпульс» та електронні ТЦК. ... Також цифровізували сервіси для спрощення взаємодії людей з державою — «е-Акциз», «е-Нотаріат», «е-Суд» та «е-Шлюб». Також впровадили єдину платформу всіх послуг Ветеран.Про. Розширили перелік інших сервісів, доступних у «Дії». Також розвиваємо політики підтримки прифронтових територій: підвищили зарплати лікарям і доплати вчителям, забезпечили безплатне харчування для 1 — 11 класів уже цього року та 100 % бронювання для працівників підприємців у громадах, де бойові дії близько. 24 жовтня запровадили механізм компенсацій військових ризиків на прифронтових територіях, який запрацює з листопада. Також подали проєкт Державного бюджету на 2026 рік до парламенту. На наступний рік передбачили нові програми — чекап для людей віком 40+, підвищення оплати праці вчителів. Зберігаємо програми, які допомагають наповнювати економіку, в межах політики «Зроблено в Україні». ... Посилюємо захист критичної інфраструктури, готуємо резерви, взаємодіємо з ОВА, місцевою владою, іноземними партнерами». Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/stabilni-finansi-prozori-investiciyi-shlyah-do-yes/>

10. **Троценко Л. Федоров анонсував антикорупційні цифрові послуги** [Електронний ресурс] / Людмила Троценко // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 16 листоп. — Електрон. дані. *Як повідомив міністр цифрової трансформації Михайло Федоров у своєму Telegram-каналі, в Україні у 2026 р. з'явиться ще більше цифрових послуг, які зроблять взаємодію громадян із державою швидкою, прозорою та зручною. Він розповів, що під час зустрічі з Президентом Володимиром Зеленським 15.11.2025 обговорювалися стратегічні плани щодо цифровізації державних послуг і впровадження пріоритетних проєктів Мінцифри. Міністр зазначив, що на платформі «Дія» вже зареєстровано понад 23 млн користувачів, триває оптимізація роботи Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), а оновлений портал Держстату вже забезпечує громадянам та органам влади доступ до статистики. Міністерство також працює над антикорупційними ініціативами: «е-Акциз», «е-Нотаріат», «е-Суд», цифровізація грального бізнесу. Перші результати цих реформ очікуються вже наступного року.* Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4832829-fedorov-anonsuvav-antykorrupsiini-tsyfrovi-posluhy>

11. **У 2026 році про посвідчені договори та свідоцтва про спадщину приватні нотаріуси звітуватимуть щоквартально** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 2 груд. – Електрон. дані. *Зазначено, що з 01.01.2026 про посвідчені договори та видані свідоцтва про спадщину приватні нотаріуси звітуватимуть щоквартально (з деталізацією по місяцях звітного кварталу), а державні – щомісячно. Зміни передбачені Законом № 4536-IX від 16.07.2025, яким оновлено низку норм Податкового кодексу України (ПК України). У звітності нотаріуси повинні відображати дані про: посвідчені договори купівлі-продажу (міни) рухомого та нерухомого майна між фізичними особами; посвідчені договори дарування; видані свідоцтва про право на спадщину.* Текст: <https://yur->

gazeta.com/golovna/u-2026-roci-pro-posvidcheni-dogovori-ta-svidoctva-pro-spadshchinu-privatni-notariusi-zvituvatimut-sh.html

12. **Укладання договору про поділ майна подружжя: які правила** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 21 листоп. – Електрон. дані. *Наведено роз'яснення Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України щодо основних правил укладання договору про поділ майна подружжя. Подружжя може самостійно визначити, як поділити спільно набуте майно, без звернення до суду. У договорі потрібно чітко визначити склад майна, його вартість і те, кому що переходить. Якщо поділ стосується нерухомості, договір обов'язково посвідчується нотаріально та реєструється у Державному реєстрі речових прав. Особисте майно кожного з подружжя поділу не підлягає. Договір можна розірвати за згодою сторін або через суд у разі порушення його умов.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/ukladannya-dogovoru-pro-podil-mayna-podruzzhzha-yaki-pravila.html>

13. **Як успадкувати майно на тимчасово окупованій території: роз'яснення Мін'юсту** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 26 листоп. – Електрон. дані. *Подано роз'яснення Міністерства юстиції щодо правил оформлення спадщини у випадку, коли майно знаходиться на тимчасово окупованій території (ТОТ) або у зоні бойових дій. Надано інформацію про права спадкодавця та роботу нотаріуса, необхідні документи, строки прийняття спадщини, безоплатну правничу допомогу у випадку виникнення проблем із оформленням спадщини.* Текст: <https://pravo.ua/iak-uspadkuvaty-maino-na-tymchasovo-okupovanii-terytorii-roz-iasnennia-min-iustu/>

Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади

Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Відповідальний за випуск: Н. Я. Зайченко

29 грудня 2025 року